

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ ТА МЕРЕЖ**

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ВНЗ

**для студентів спеціальності
8.05010201 – комп'ютерні системи та мережі**

Ужгород - 2016

**Програма практики магістрів для студентів спеціальності 8.05010201
– комп'ютерні системи та мережі.**

Розробники:

Гапак О.М., к.п.н., доцент кафедри комп'ютерних систем та мереж інженерно-технічного факультету УжНУ.

.

Рецензенти:

– Повідайчик О.С., к.п.н., доцент кафедри соціології і соціальної роботи факультету суспільних наук УжНУ.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри комп'ютерних систем та мереж, протокол №5 від 28 січня 2016р. та методичної комісії інженерно-технічного факультету, протокол №1 від 05 лютого 2016р.

ЗМІСТ

Опис предмета педагогічної практики.....	4
Пояснювальна записка.....	5
Структура залікових модулів.....	6
Модуль 1. Педагогічна практика.....	7
Додатки.....	12
Список використаних джерел.....	14

ОПИС ПРЕДМЕТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Курс: Підготовка (магістрів)	Напряму, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4,5</p> <p>Модулів: 1</p> <p>Змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 135</p>	<p>Шифр та назва напрямку 8.05010201– Комп’ютерна інженерія</p> <p>Шифр та назва спеціальності 8.05010201–Комп’ютерні системи та мережі</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр</p>	<p>Рік підготовки: 5</p> <p>Семестр: 2</p> <p>Індивідуальна робота робота: 90 Самостійна робота: 45</p> <p>Вид контролю: диференційований залік</p>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Практична підготовка магістрів комп'ютерних систем та мереж є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми і має на меті вдосконалення студентами професійних вмінь і навичок, здобутих у процесі теоретичного навчання.

У процесі проходження педагогічної практики студенти набувають конкретних методичних умінь для проведення навчальних занять у системі ступеневої професійної освіти, зокрема в таких закладах, як коледж, університет з урахування специфіки змісту професійної підготовки. Теоретична підготовка до викладацької діяльності забезпечується під час вивчення курсу «Методика викладання у вищій школі», «Основи психології і педагогіки».

Таким чином, метою педагогічної практики є закріплення та поглиблення знань студентів, здобутих у процесі теоретичного навчання; сприяння розвитку навичок вирішення прикладних завдань; підготовка до самостійної педагогічної діяльності.

Основні завдання практики:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань з майбутнього фаху, набуття навичок самостійної практичної діяльності;
- закріплення студентами теоретичних знань у сфері педагогічної діяльності, а також набуття практичних навичок цієї роботи.

Педагогічна практики у ВНЗ для магістрів проводяться з відривом від процесу навчання (тривалість практики 3 тижні, відбувається у 10 семестрі) та передбачають самостійну роботу студентів-практикантів у вищих навчальних закладах, які готують майбутніх фахівців.

Педагогічна практика студентів магістратури здійснюється згідно з Положенням про практику студентів вищих навчальних закладів, навчальним планом та укладеними договорами з базами практик.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ МОДУЛІВ

№	Тема	Лекції	Прак- тичні	Самост. робота	Індивіду альна робота
МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА					
1.	Загальні основи педагогічної діяльності. Стратегії та технології навчання студентів. Освітнє середовище: методи навчання студентів у вищій школі. Форми організації навчання у вищій школі. Організація контролю як зворотного зв'язку у вищій школі.			30	60
2.	Виховання студентської молоді. Проблеми виховання студентської молоді. Особливості розвитку і формування особистості студента. Формування студентської спільноти, шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.			15	30
				45	90
ВСЬОГО:				135	

МОДУЛЬ 1 ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Педагогічна практика магістрантів покликана здійснювати їх підготовку до професійної діяльності в ролі викладача, куратора; навчити аналізувати й розв'язувати практичні ситуації професійної діяльності, озброїти комплексом необхідних умінь та навичок. У процесі практики створюються широкі можливості для розвитку професійно необхідних (організаторських, дидактичних, комунікативних, креативних) здібностей особистості, збагачення творчого потенціалу майбутнього викладача.

Даний вид практики магістрантів є продовженням систематичної роботи з формування практичної професійної готовності фахівців. Від рівня професіоналізму, системи теоретичних знань й умінь, педагогічної майстерності магістрантів, майбутніх викладачів вищої школи, залежить статус і авторитет закладів вищої освіти України.

Мета педагогічної практики – закріплення студентами теоретичних знань у галузі навчально-виховної діяльності, а також набуття практичних навичок цієї роботи в умовах вищого навчального закладу.

Завдання практики:

- навчити студентів застосовувати в практичній діяльності теоретичні знання, одержані під час навчання у магістратурі вищого навчального закладу;
- навчити працювати з колективами студентів, створюючи сприятливі умови для цілеспрямованого навчального процесу;
- підготувати магістрантів до проведення навчальних занять різного типу із застосуванням методів, прийомів та засобів навчання, які активізують пізнавальну діяльність студентів;
- навчити магістрантів здійснювати педагогічне керівництво студентською групою, стимулювати пізнавальну діяльність студентів;
- сформувати в студентів уміння реалізовувати завдання з виховання студентів під час навчально-виховного процесу.

Змістові модулі: Модуль 1. Суть та особливості навчального процесу у вищій школі. Загальні основи педагогічної діяльності. Стратегії та технології навчання студентів. Освітнє середовище: методи навчання студентів у вищій школі. Форми організації навчання у вищій школі. Організація контролю як зворотного зв'язку у вищій школі.

Після проходження практики студенти повинні:

знати: сутність, особливості навчального процесу у вищій школі; тенденції, особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах; критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі; сучасні інтерактивні методи навчання студентів; форми і методи організації навчання студентів; норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів;

уміти: розробляти, структурувати зміст лекцій, практичних, семінарських занять; складати навчальні (робочі) програми курсів; застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;

володіти навичками: підготовки до учбових занять і методикою викладання навчального матеріалу; організації та контролю самостійної роботи студентів; керування студентською аудиторією;

Модуль 2. Виховання студентської молоді. Проблеми виховання студентської молоді. Особливості розвитку і формування особистості студента. Формування студентської спільноти, шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.

Після проходження практики студенти повинні:

знати: сутність, особливості, методи, прийоми виховання студентів; педагогічні уміння виховної діяльності викладача вищої школи; сутність, напрями, організації спілкування зі студентами;

уміти: планувати структуру, зміст виховної роботи зі студентами, розв'язувати конфлікти, що виникають в освітньому середовищі; аналізувати і вирішувати різноманітні педагогічні ситуації.

володіти навичками: застосування методів, прийомів організації виховного впливу на студентів; спілкування зі студентами у навчальний і позанавчальний час; розв'язання конфліктних ситуацій.

Індивідуальні завдання до педагогічної практики у ВНЗ

1. Вивчити особливості розробки навчальних планів спеціальності (відповідно фаху), особливостями моделювання графіків навчального процесу та складання розкладу.
2. Ознайомитись з планами навчально-виховної роботи закладів вищої школи на певний навчальний рік, Статутом вищого навчального закладу, правилами внутрішнього розпорядку, положенням щодо організації навчального процесу.
3. Ознайомитись з функціональними обов'язками, правами, напрямками діяльності рад факультетів, вченої ради закладу, кафедр та ін.
4. Відвідати заняття (лекції, практичні) викладачів кафедри (5-6 занять), зробити педагогічний аналіз цих занять.
5. Самостійно розробити текст однієї лекції (з рецензіями на них викладача).
6. Провести лекцію і лабораторне заняття.
7. Ознайомитись із системою виховної роботи із студентами у позанавчальний час, особливостями діяльності у навчальних закладах молодіжних організацій.
8. Провести кураторську годину в студентській групі (тему виховної години магістрант може обрати самостійно, попередньо погодивши з керівником практики).

Організація і керівництво педагогічною практикою

Відповідно до навчального плану підготовки магістрів комп'ютерних систем та мереж інженерно-технічного факультету УжНУ студенти проходять педагогічну практику в базових навчальних закладах, які визначаються кафедрою комп'ютерних систем та мереж. Базовим навчальним закладом є Ужгородський національний університет. У разі необхідності студенти можуть проходити практику в інших навчальних закладах України, попередньо погодивши це з кафедрою комп'ютерних систем та мереж УжНУ.

Особлива увага при організації педагогічної практики приділяється підбору викладачів-керівників, котрі ведуть постійний контроль над проходженням практики магістрантів. За одним викладачем закріплюється не більше 8 студентів-практикантів.

Навчально-методична робота студента має дві складові, що доповнюють одна одну: *пасивна та активна (аудиторна) практика*.

Пасивна практика передуює активній (аудиторній). Вона полягає у відвідуванні магістрантом лекцій, практичних занять, консультацій які проводять викладачі кафедри; участь у навчально-методичній роботі кафедри, відвідування занять, які проводять інші студенти-практиканти з подальшою участю у обговоренні результатів і підготовкою письмової рецензії. Обсяг пасивної практики – не менше 10 годин.

Активна (аудиторна) практика є основною у всьому процесі науково-педагогічної практики, оскільки саме в ході активної практики виявляються та закріплюються викладацькі здібності студентів. Активна практика включає в себе: самостійне проведення лекції та практичного заняття; участь у методичній роботі кафедри і т.д.

До початку активної практики студент подає керівнику практики текст лекції та методичну розробку практичного заняття. Після узгодження з керівником студент допускається до самостійного проведення занять.

На залікових заняттях мають бути присутні керівник практики та інші студенти-практиканти. Після закінчення лекції (практичного заняття) проводиться обговорення, в котрому приймають участь всі присутні. В ході обговорення висловлюються зауваження теоретичного (стосовно змісту лекції) та методичного (якість подачі матеріалу, контроль над аудиторією, активність студентів, використання технічних засобів навчання і т.п.) плану.

Заключним етапом практики є підготовка студентами звітної документації про проходження педагогічної практики.

Документи практики

На основі цього звіту та усного захисту перед комісією затверджується загальна оцінка практики.

До індивідуального звіту входять:

- індивідуальний звіт про проходження практики (дод. А);
- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики (дод. Б);
- конспект лекції, яку прочитав практикант (дод. В);
- звіт про проведене лабораторне заняття (довільна форма);

- рецензія викладача на лекцію (дод. Г);
- рецензії на заняття інших практикантів, які відвідав студент (дод. Г);

Обов'язки керівника практики

Керівник практики зобов'язаний:

- а) брати участь у настановчих і підсумкових конференціях з практики;
- б) надавати науково-методичну допомогу магістрантам;
- в) організувати відвідування практикантами навчальних та виховних заходів;
- г) надавати консультації магістрантам щодо методики проведення навчальних занять, застосування педагогічних технологій;
- д) забезпечувати проведення магістрантами виховної роботи зі студентами: консультувати практикантів при складанні плану виховної роботи із студентською групою, перевіряти план-конспект виховного заходу, відвідувати виховний захід, проводити його аналіз та оцінку;
- ж) спільно з іншими викладачами-керівниками практики оцінювати роботу кожного студента-практиканта.

Обов'язки слухачів магістратури

До обов'язків практиканта входить:

а) з навчальної роботи:

- застосування під час практики теоретичних знань і практичних навичок набутих при вивченні курсів «Психологія і педагогіка вищої школи», «Вища освіта України і Болонський процес»;
- використання на практиці педагогічних технологій навчання у вищій школі;
- участь в обговоренні й аналізі проведених магістрантами навчальних занять з метою формування умінь аналізувати якість навчального процесу.

б) з виховної роботи із студентською групою:

- ознайомлення з системою виховної роботи в університеті;
- проведення виховного заходу (диспут, бесіда та ін.).

Оцінювання результатів практики

Всі завдання, що виконує студент-практикант підлягають диференційованій оцінці. Лекція та практичне заняття оцінюються як за змістом, так і за методикою викладання. Оцінки заносяться в щоденник керівником практики. Кінцева узагальнена оцінка затверджується базовою кафедрою. Вона повинна враховувати рівень виконання завдань практики та зміст представлених документів.

Студенти, робота яких визначена як незадовільна, зобов'язані за рішенням Ради факультету пройти практику другий раз без відриву від занять.

Педагогічна практика студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів.

Види роботи	Кількість балів (максимальна)
Підготовка та проведення лекції	30 балів
Конспект лекції	20 балів
Підготовка та проведення лабораторного заняття	20 балів
Рецензії на заняття інших практикантів	10 балів
Звіт про проходження практики	10 балів
Оформлення документації	10 балів
Максимальна оцінка за науково-педагогічну практику	100 балів

Додатки

Додаток А

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики у ВНЗ
студентом (кою) спеціальності “ комп’ютерні системи та мережі”
прізвище, ім’я, по батькові.

У період з « ___ » _____ 200_ року по « ___ » _____ 200_ року я
проходив (ла) педагогічну практику на (назва навчального закладу, факультету).

Керівник практики: (посада, вчений ступінь, звання, П І П-б).

За період практики мною було виконано такі види робіт:

1) пасивна практика

№	Тема лекції чи практичного заняття, на якому був присутнім практикант	П І П-б викладача, або іншого студента-практиканта, які проводили заняття	Навч. заклад, факультет, курс, група	Дата	Підпис керівника практики
1	2	3	4	5	6

2) активна практика

№	Тема лекції чи практичного заняття, що проведені практикантом	Навч. заклад, факультет, курс, група	Дата	Оцінка	Підпис керівника практики
1	2	3	4	5	6

Дата

Підпис студента-практиканта

Підпис керівника

Додаток Б

ЩОДЕННИК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студента-практиканта спеціальності “комп’ютерні системи та мережі” (П І Б студента)

“ ___ ” _____ 201__ року

Місце практики _____

Викладач-керівник _____

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання
1	2	3

Підпис практиканта.

Підпис керівника.

У щоденник практики заносяться всі заходи, пов’язані з проходженням активної і пасивної практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з керівником практики і т.п.). Керівник оцінює кожен етап практики, як це наведено в цих рекомендаціях і виставляє оцінку.

СТРУКТУРА ЛЕКЦІЇ

Тема №__ Назва _____

Мета заняття _____

I. Програмні питання

III. Опорні поняття

IV. Інформаційний блок

V. Запитання для контролю і самоконтролю

VI. Завдання СРС

Література до теми _____

РЕЦЕНЗІЯ НА ПРОВЕДЕНЕ СТУДЕНТОМ ЛЕКЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

У відповідності з розкладом " ____ " _____ 201__ року проведено лекцію з предмету _____

Тема: _____

П.І.Б. студента _____

Факультет _____

Спеціальність _____ Курс _____ Дата _____ Час _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Науковий характер лекції. Повнота розкриття теоретичних положень, категорій, визначень.
2. Зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями практики. Популяризація досягнень вітчизняної науки, передового досвіду комп'ютерних систем та мереж
3. Методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу, аргументованість висновків
4. Практична спрямованість: орієнтація на зміст та завдання практичних (семінарських) занять з даної теми. Точність, визначення завдань і термінів їх виконання
5. Завдання для самостійної роботи студентів: їх наявність, доцільність, творчий характер повідомлення термінів та форми перевірки знань
6. Стилль викладання: точність визначень, формулювань, емоційність, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна
7. Мовленнєві характеристики: чіткість, вдале інтонування, тональність
8. Рівень технічного забезпечення (використання ЕОМ, відео, проекційної апаратури, тощо)
9. Оцінка проведеної лекції. Зауваження.

Дата _____

П.І.Б. рецензента _____

Підпис

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. – К.: Вища школа, 1998. – 560 с.
2. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для суд. магістратури. – К.: Освіта, 2005. – 396с.
3. Галагузов В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. – К.: Освіта, 1995. – 241 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. - К.: Світ, 2004. – 147 с.
5. Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и её информационно-методическое обеспечение. – К.: Высшая школа, 1990. – 195 с.
6. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І .А.Зязюна. - К.: Вища школа, 1997.
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. - К.: Дивосвіт, 2006. – 236 с.
8. Повідайчик О.С., Зобенько Н.А. Програма практики магістрів для студентів спеціальності 8.13010201 – соціальна робота. – Ужгород, 2013. – 26 с.
9. Фокин Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе: Учебное пособие для студентов вузов. - М.: ИНФРА- М, 2002. – 287 с.